



# Мід знаком

**За інтереси та єдність трудящих!**

Квітень  
2017 року  
№ 4 (168)

# РУДИ І МЕТАЛУ

Видання Криворізької міської організації профспілки металургів і гірників України

*Початок травня дарує нам два символічних свята: День міжнародної солідарності трудящих і День Перемоги. Щороку вони є своєрідним символом гуртування людей, надії на краще життя, достойного майбутнього для наступних поколінь. Це свята, які об'єднують людей різних професій, віку, національностей.*

Професійні спілки у всьому світі вже багато років залишаються основною рушійною силою, що здатна захищати права і відстоювати інтереси трудівників – людей, які своєю щоденною працею створюють завтрашній день, процвітання і благополуччя рідної країни.

Нинішній рік для Криворізького міського комітету ПМГУ – ювілейний. 25 років ми відстоюємо соціальну справедливість для трудівників гірничо-металургійного комплексу України. Легко ніколи не було. Адже головне наше завдання – захист прав і інтересів членів нашої профспілки, яких зараз у Кривбасі – понад 86 тисяч, недопущення незаконних звільнень, сприяння збереженню робочих місць, створенню безпечних умов праці, підвищенню заробітної плати. Велику увагу приділяємо молоді, учимо її бути лідерами в своїх колективах.

Я вдячний тим, хто бере активну участь у профспілкових заходах, хто принципово стає на захист колег, хто не боїться наслідків правдолюбства, хто формує обличчя нашої профспілки. Сьогодні кожному важливо знати, що ти не один. Гуртом ми долатимемо несправедливість і підвищуватимемо соціальні стандарти.

Вітаючи всіх з травневими святами, усім бажаю мирного неба, сталевого здоров'я, справедливої заробітної плати! Низький уклін – ветеранам, які захищали рідну землю від фашистів, а потім відбудовували нашу країну.

**Анатолій МАКАРЕНКО,**  
голова Криворізького міського комітету профспілки металургів і гірників України.



## Важливо знати, що ти не один





### О С НАИЛУЧШИМИ ПОЖЕЛАНИЯМИ

Международный день солидарности трудящихся в наше время становится еще более актуальным, приобретает новое значение. Стремительные изменения в трудовых отношениях, снижение государственных гарантий побуждают наемных работников во всем мире к солидарным действиям по защите своих интересов. Солидарность с профсоюзами других стран помогает нам действовать более точно и взвешенно, учитывая их опыт.

На наших глазах меняется психология наемных работников в Украине. Сегодня профсоюз металлургов и горняков Украины ведет конструктивный диалог с работодателями и государством. Но в арсенале борьбы за трудовые права, кроме переговоров, у народа есть очень мощное «оружие» – солидарность.

8 и 9 Мая – Дни памяти и примирения, поминовения жертв Второй мировой войны. Хотя прошло уже более

## Будем солидарны!



70 лет, в наших сердцах эти дни занимают особое место. В каждой семье жива память о тех событиях: есть или погибшие воины, или те, кто вынес тяготы войны, работая на промышленных предприятиях в эвакуации. Эти люди победили нацизм и вошли в историю как пример мужества и беззаветной любви к Отечеству. Давайте вспомним и поблагодарим наших ветеранов, почтим минутой молчания ушедших из жизни, окажем внимание и заботу живущим рядом с нами.

Уважаемые члены профсоюза металлургов и горняков Украины, работники и ветераны! Мира, счастья и благополучия всем вам и вашим семьям!

Сергей КОМЫШЕВ, председатель ЦК ПМГУ.

### О ОБМЕН ОПЫТОМ

## ПОСЕТИЛИ «ЗАПОРОЖСТАЛЬ»



11 апреля делегация профактива ПО ПМГУ ПАО «АрселорМиттал Кривой Рог» посетила ПАО «Запорожсталь». В рамках специально организованного профкомом «Запорожстали» (председатель Леонид Анисимов) семинара криворожане ознакомились с опытом работы коллег в сфере охраны труда. Полезной была информация представителей профильных служб запорожского металлургического комбината, которые проинформировали присутствующих о состоянии дел в сфере охраны труда в 2016-2017 гг. на «Запорожстали». Криворожан познакомили с особенностями функционирования на предприятии системы по охране труда, промышленной и техногенной безопасности, каким потенциалом и оборудованием для выполнения поставленных перед ней задач она располагает. Гостям также рассказали об особенностях страховой медицины для работников «Запорожстали» и о том, как тут налажено общественное питание. В ходе проведения семинара арселоровцы получили ответы на заданные ими вопросы. В завершении председатель комиссии по ОТ и ПБ профкома ПМГУ ПАО «АрселорМиттал Кривой Рог» Николай

Грибок от имени криворожан поблагодарил в лице Леонида Анисимова коллег за услышанную информацию, подчеркнув, что то полезное, что было сказано в ходе проведения семинара, арселоровцами обязательно будет проанализировано, обобщено и использовано на практике. «Знакомство с опытом коллег с родственного предприятия в сфере охраны труда никогда лишним не бывает, поэтому мы также передаём профкому «Запорожстали» задокументированный и обобщённый опыт арселоровцев – уверен, что им он тоже пригодится», – сказал Н.Грибок.

Профактив ПАО «АМКР» побывал в одном из административно-бытовых корпусов цеха эксплуатации УЖДТ, посетил столовую, здравпункт, учебный класс и спортивный мини-тренажёрный зал. Особенно впечатлил гостей из Кривого Рога живой уголок, расположенный прямо на территории «Запорожстали». Программа визита завершилась посещением санатория-профилактория запорожского металлургического комбината.

Игорь КОРСУНСКИЙ.

Фото предоставлено профкомом «Запорожстали».



### О ХОРОШАЯ НОВОСТЬ

## АВТОБУСЫ – для трудящихся ЦГОКа

С апреля проживающие в Кривом Роге и близлежащих населенных пунктах трудящиеся Центрального горно-обогатительного комбината теперь ездят на работу и добираются домой на новых современных автобусах «МАЗ». Предприятие пополнилось пятью автобусами. Стоимость каждого – более 3 млн. грн. По словам председателя профкома ПО ПМГУ ЦГОКа Дмитрия Васильченко, улучшение пассажирских перевозок достигнуто благодаря Коллективному договору, заключенному между генеральным директором и профкомом предприятия.

Два автобуса перевозят работников Петровского карьера, горнотранспортного цеха №2 и цеха управления железнодорожного транспорта. География движения – Александрия, Желтые Воды, другие населенные пункты в направлении микрорайона Даманский.

Три машины закрепили за основной промплощадкой комбината. Это – фабрики: окомкования, обогатительная, дробильная, цех сетей и подстанций, управление железнодорожного транспорта, центральная лаборатория, цех хранения материалов.

Наш корр.

О НА ПРЕЗИДІІ МІСЬКОМУ

## КОЛДОГОВІР ЯК ГАРАНТІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Починаючи з січня, на підприємствах, в організаціях ГМК Кривбасу підбиваються підсумки виконання за 2016 рік діючих Колективних договорів і Галузевої угоди. З цього питання на президії Криворізького міського комітету профспілки металургів і гірників України доповідав його головний спеціаліст з питань соціально-економічного, правового захисту і трудових відносин Сергій Узлов.



Майже на всіх підприємствах Кривбасу, профспілкові первинки яких стоять на обліку в міській організації профспілки металургів і гірників України, розмір тарифної ставки робітника 1-го розряду виробничої діяльності з нормальними умовами праці перевищує розмір прожиткового мінімуму (1600 грн.). Приміром, у «Кривбаспромводопостачанні» він дорівнює 2239,22 грн., «Кривбас-вибухпромі» – 2039 грн., «ЄВРАЗ Сухій Балці» – 1933,68 грн., на всіх чотирьох

криворізьких гірничо-збагачувальних комбінатах – 1870 грн. Якщо говорити про темп росту заробітної плати, то в минулому році порівняно з 2015-м він не зменшився. Найбільш відчутне підвищення спостерігалось в «Електромашпромсервісі» (18,1%), на Центральному ГЗК (17,6%), Інгулецькому (15,9%), Південному (15,8%) комбінатах, Північному ГЗК (14,2%). Лідери по рівню середньої зарплати – «АрселорМіттал Кривий Ріг» (8339 грн.), ЦГЗК (8284,3 грн.), ІнГЗК (8179,3 грн.). Зовсім трохи «не дотягують» до колег Південний, Північний гірничо-збагачувальні комбінати. Досить високий показник середньої заробітної плати на підприємствах підземного Кривбасу: «ЄВРАЗ Суха Балка» (7805 грн.), Криворізький залізорудний комбінат (7585,3 грн.).

Сергій Узлов наголосив, що спеціалістами Криворізького міського комітету профспілки металургів і

гірників України контролюються питання охорони праці, підтримки молодих спеціалістів на виробництві, професійного навчання працівників, культурно-масової, фізкультурної та оздоровчої роботи.

Аналізуючи фінансові витрати власників підприємств ГМК Кривбасу на охорону праці, доповідач зазначив, що вони – значно більші, ніж передбачено законодавством. Згідно з Законом України «Про охорону праці» витрати на охорону праці повинні становити не менше 0,5 % від Фонду оплати праці. За Галузевою угодою ГМК витрати на охорону праці мають бути не менше 0,6% від суми реалізованої продукції, що значно перевищує рівень, установленний законодавством. Усі промислові підприємства, первинки яких стоять на обліку в Криворізькому міському ПМГУ, дану норму Галузевої угоди виконують. Кілька прикладів. У 2016 році на Криворізькому залізорудному комбінаті витрати на охорону праці склали 1,9 % від суми реалізованої продукції, на Північному ГЗК – 0,85%, на Південному ГЗК – 0,743%, на «АрселорМіттал Кривий Ріг» – 0,602%.

Переймаючись якістю кадрів, власники підприємств спрямовують кошти у професійне навчання своїх працівників. Щоправда, порівняно з попередніми періодами ця стаття витрат дещо зменшилася.

Насамкінець С.Узлов закликав профспілкових лідерів і актив продовжувати роботу з підвищення ефективності Колективних договорів, насамперед, у частині росту заробітної плати, збереження соціальних пільг і гарантій. На громадський контроль покладається велика надія.

З даного питання ухвалене відповідне рішення. Перед голосуванням голова профкому ПО ПМГУ Південного ГЗК Анатолій Филоненко запропонував до проекту постанови внести поправки.

Оксана ШАХМОТЬ, фото автора.



О ЗА ІНІЦІАТИВИ ПРОФСПІЛКИ

## Боротьба за Списки № 1 і № 2 триває

Соціальні партнери (сторона органів виконавчої влади, профспілкова і роботодавців) підписали Домовленість про захист прав на пільгову пенсію.

Згідно з Домовленістю, у II кварталі 2017 року на розгляд Уряду буде представлений проект постанови КМУ «Про внесення змін до Списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість у яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 року № 461». Також Сторони домовилися сприяти прийняттю даної постанови і

підтримувати необхідність актуалізації Списків № 1 і № 2.

Підписання Домовленості стало підсумком зустрічі керівників ФПУ і представників галузевих профспілок з Міністром соціальної політики України А.Ревою. Зустріч відбулася 23 березня за ініціативи профспілки металургів і гірників України. У цій нараді взяли участь заступник голови ЦК ПМГУ О.Рябко, представники профспілок шахтарів, хіміків, машинобудівників, атомників, працівників нафтогазової промисловості та медичної сфери.

За матеріалами сайту ПМГУ.



## О 28 АПРЕЛЯ — ВСЕМИРНЫЙ ДЕНЬ ОХРАНЫ ТРУДА

Тема Всемирного дня охраны труда в 2017 году звучит так: «Усовершенствование сбора и использования данных о безопасности и гигиене труда».

Стремясь повысить внимание к масштабам и последствиям несчастных случаев и заболеваний, связанных с трудовой деятельностью, Международная организация труда рассматривает охрану труда как один из приоритетных вопросов международной повестки дня и поддерживает на всех уровнях действия, направленные на ее укрепление. Данные о несчастных случаях и заболеваниях, связанных с трудовой деятельностью, имеют важное значение для

### О СЕМИНАР-ОБУЧЕНИЕ

## Представители профсоюза по вопросам охраны труда аттестованы

Недавно в Днепре, в Зональном учебно-методическом центре, проходил трехдневный семинар-обучение представителей ПМГУ по вопросам охраны труда. От Криворожской городской организации профсоюза в нем принимали участие 4 человека: Татьяна Синельник, Виктория Сорукун («АрселорМиттал Кривой Рог»), Валерий Чевский, Елена Чижевская («Промышленный ремонт»).

В завершающий день перед слушателями выступил технический инспектор труда ЦК ПМГУ Андрей Чайка, который рассказал о практических аспектах расследования несчастных случаев на производстве и общественном контроле выполнения законодательства об охране труда.

С лекцией об основных направлениях

### О ОТЧЕТНАЯ КАМПАНИЯ

государственного надзора за состоянием охраны труда также выступила начальник отдела надзора в металлургии и машиностроении Главного управления Гоструда в Днепропетровской области Ольга Бондаренко.

Закончился семинар проверкой знаний и выдачей соответствующих удостоверений представителя проф-

## Акцент – на профилактике

их профилактики. Поэтому существует настоятельная необходимость совершенствования систем регистрации и уведомления, а также сбора и анализа на национальном уровне данных по охране труда. Это позволит странам получить более надежные показатели эффективности национальных систем охраны труда. А также – определить, какие связанные с охраной труда проблемы в первую очередь требуют выделения ресурсов, объем которых зачастую бывает ограничен.

Наш корр.



союза по вопросам охраны труда.

По материалам сайта ПМГУ.

На фото: главный технический инспектор труда ЦК ПМГУ Владимир Белик вручает удостоверение председателю профкома ПО ПМГУ «Промремонта» Валерию Чевскому.

## «ЕВРАЗ Суха Балка»: только совместные усилия



30 марта в актовом зале шахты «Юбилейная» состоялась отчетная конференция первичной организации ПМГУ «ЕВРАЗ Суха Балка».

С отчетным докладом о работе за 2,5 года выступил председатель профкома Виктор Счастливый. В минувшем периоде все мероприятия Коллективного договора предприятия были выполнены. Это касается вопросов обеспечения трудящихся спецодеждой, питьевой водой, молоком и т.д. В полном объеме решены вопросы детского отдыха и оздоровления членов ПМГУ. Важно, что в течение от-

четного периода не было ни одного случая отказа работнику в получении путёвки. Несмотря на закрытие профилатория, с оздоровлением помогли всем членам профсоюза, кто в этом нуждался. Но, как заметил профактивист шахты «Юбилейная» Дмитрий Асташенков, обещанных оздоровительных процедур в медпунктах шахт работники не получают.

Профгруппорг ЖДЦ Андрей Марзковский в своем выступлении отметил, что за последние три года на предприятии нет реального роста заработной платы (по крайней мере, трудящиеся

этого не ощущают), что в условиях стремительных инфляционных процессов в государстве наблюдается снижение социально-экономического благополучия работников. От профсоюза трудящиеся ждут активных действий в решении «зарплатного» вопроса.

Перед делегатами конференции выступил профгруппорг ЭТЛ Сергей Шихалев. Он остановился на мотивационных вопросах членства в ПМГУ и отметил, что последние события на предприятии, связанные с получением государственных разрешений на проведение горных работ, показали: администрация и профсоюз могут работать сообща с высокой эффективностью. «Совместными усилиями мы добьемся более значительных результатов, нежели будем действовать поодиночке», – подытожили участники профсоюзной конференции.

Работа профсоюзного комитета в отчетном периоде признана удовлетворительной.

Сергей ШИХАЛЁВ.  
Фото Вадима БЕССАРАБА.

## О НАША ИСТОРИЯ

## Криворожской профсоюзной организации – 70, горкому ПМГУ – 25

В марте 1947 года состоялась учредительная конференция по образованию городского комитета профсоюза рабочих металлургической промышленности. Первым председателем избран Алексей Тимофеевич Лисковенко (1947-1959 гг.).

В период с 1947-го по 1986 год состоялось 18 городских конференций.

У «руля» стояли лучшие представители, лидеры профсоюзного движения, внесшие свой личный вклад в развитие профсоюзного движения Криворожья: Адольф Григорьевич Коваль (1959 – 1961 гг.), Иван Николае-

вич Бурлуцкий (1961 – 1967 гг.), Иван Семенович Резниченко (1967 – 1971 гг.), Аркадий Григорьевич Охинченко (1971 – 1974 гг.), Евгений Александрович Усов (1974 – 1979 гг.).

В 1979 году 15-й конференцией руководителем был избран Вадим Иванович Паршин, который возглавлял Криворожский горком 9 лет.

В 1988-м Криворожский горком профсоюза рабочих металлургической промышленности был преобразован в отдел Днепропетровского обкома рабочих металлургической промышленности. Секретарем от-

дела избран Евгений Александрович Коротков.

21 марта 1992 года состоялась учредительная городская конференция, где принято решение о создании Криворожского горкома профсоюза металлургов и горняков Украины. Его председателем избран Анатолий Кириллович Макаренко.

С 1992 года по настоящее время состоялось 12 городских конференций. Несменным председателем горкома на протяжении 25 лет остается Анатолий Кириллович.

Подготовила Мария ЗАГРЕБЕЛЬНАЯ.

## О СЛОВО — ЛИДЕРУ

## «Нам доверяют люди, и это самое главное в профсоюзной работе»

**Анатолий МАКАРЕНКО**, председатель Криворожского городского комитета профсоюза металлургов и горняков Украины:

– 25 лет – это прекрасный возраст для коллектива единомышленников с хорошими традициями и будущим. На протяжении этих лет мы все вместе набирались опыта, приобретали новые знания, консолидировались, учились компромиссам.

Изменилось время, произошли изменения не только в стране, но и в сознании людей, осовременился и профсоюз. Мы стали мобильнее, грамотнее, настойчивее. Но суть профсоюзной работы – представительство и

защита социально-экономических интересов трудящихся – осталась прежней.

Гордостью нашей организации являются активисты – надежные, ответственные и не безразличные к судьбам других, а также профсоюзные работники, для которых профсоюз – вся жизнь. С большим уважением относимся к ветеранам, посвятившим себя людям.

Хорошая репутация и высокий потенциал городского комитета профсоюза – это достижение команды профессионалов, которые дорожат честью родной организации. А ведь работа с людьми – одна из самых



сложных: порою физический труд кажется легче, нежели решение проблемного вопроса конкретного члена ПМГУ. Но у нас получается. Правда,

хочется сделать больше, чтобы облегчить и улучшить жизнь трудолюбивых металлургов, шахтеров, горняков, учителей, которые готовят трудовую смену. Большую ставку делаем на молодежь, на неё возлагаем надежды.

Будущее городского комитета обязательно будет светлым. Сегодня нам доверяют люди, и это самое главное в профсоюзной работе.





О К 25-ЛЕТИЮ КРИВОРОЖСКОГО ГОРКОМА ПМГУ

## КАКУЮ РОЛЬ СЫГРАЛ ПРО

**Николай МИГУЦКИЙ, пред-  
цехкома специализирован-  
ного ремонтного цеха коксо-  
химического производства  
«АрселорМиттал Кривой  
Рог»:**



– На мой взгляд, профсоюз определяет стиль жизни. Профсоюзный активист постоянно в движении, в общении, в поиске чего-то такого, что может объединить людей. Я, например, не представляю, как в выходной день, когда на предприятии проводятся спортивные мероприятия (при поддержке СК «Богатырь»), культурно-массовые или другие, можно сидеть дома на диване...

Наш профсоюз – это единство, дружная семья. И профком коксохимического производства, и профком предприятия постоянно нацелены на сплочение коллектива. Конечно, эта задача не простая, ведь все мы с разными характерами, интересами, жизненными взглядами. Просто нужно найти подход к каждому человеку, к примеру, суметь разговаривать молчуна, вовлечь в спортивную или культурную жизнь предприятия талантливого коллегу. Тогда нас будет объединять не только работа. Мы вместе будем переживать за судьбу трудового коллектива, профкома, профсоюза в целом. Вместе будем отстаивать наши права.

**Оксана КАЛАЧЕВА, заместитель предцехкома рудоуправления ЮГОКа, председатель контрольно-ревизионной комиссии первичной организации:**



– В 1996 году я пришла в рудоуправление Южного ГОКа горнорабочей. Была стеснительной, неуверенной в себе... Мне повезло: тут я встретила хороших людей, попала в сильную профсоюзную команду, которая помогла переосмыслить и отношение к рабочему месту, и даже своё предназначение. Я смогла раскрыться. Профсоюз вселил в меня уверенность – прежде всего, в свои возможности. Позже даже выступала на сцене, в конкурсе цеховой художественной самодеятельности (с коллегой Витой Чередниченко в дуэте «Не сумуй»).

В состав цехового комитета меня избрали в 2002 году, через 2 года – председателем комиссии рабочего контроля, через 7 лет – заместителем предцехкома. Плотно занимаясь общественной работой, научилась всё успевать, стала больше отдавать себя людям, поняла, что, чем человек активнее и отзывчивее, тем успешнее и счастливее.

Профсоюз для меня – это семья, единомышленники. Путь к сплоченности – это всевозможные поездки, экскурсии, слёты. На ЮГОКе этому уделяется много внимания. Благодаря ПМГУ, у меня также была возможность объездить всю Украину.

**Галина ПАСТУШЕНКО, председатель цехкома горно-транспортного цеха № 1 ЦГОКа, член президиума профкома:**

– В моей жизни, считаю, сначала сыграл ключевую роль отец. Он работал механизатором в селе и привил любовь к технике. Благодаря его совету, я окончила автомобильный техникум. В этом году 9 сентября будет 48 лет, как я работаю на Центральном ГОКе. Вся моя жизнь связана с комбинатом, который очень люблю! Пришла оператором диспетчерской службы Глееватского карьера. Сейчас работаю инженером-технологом технического бюро ГТЦ-1.

Благодаря ЦГОКу и нашему профсоюзу, встретила свою вторую половинку. С мужем мы познакомились на спортивных соревнованиях, организованных профсоюзной организацией. Муж участвовал в состязаниях по игровым видам спорта, я – по легкой атлетике (бегала, прыгала). Когда мужа не стало, и я сама осталась с маленькими детьми, первым протянул руку помощи коллектив. Этого никогда не забуду и всегда буду благодарной людям.

Моя профсоюзная «карьеря» началась с должности профгруппорга. Тогда же меня избрали членом цехового комитета, позже – заместителем предцехкома. Многому научилась у председателя цехового комитета Леонида Федосеевича Хлебова.

Уже 25 лет члены ПМГУ меня избирают предцехкомом. Возможно, потому что у меня получается помогать коллегам... Постоянные заботы (вопросы охраны труда, быта, досуга) отвлекают от тяжелых мыслей. Я на работе (и основной, и профсоюзной) горю, забываю обо всем...

Могу сказать одно: с профсоюзом металлургов и горняков надежно и не скучно (сама и в хоре пела, и на сцене выступала)! Об этом говорю своим уже взрослым детям, а также молодым коллегам, которые устраиваются на ЦГОК.



О К 25-ЛЕТИЮ КРИВОРОЖСКОГО ГОРКОМА ПМГУ

# ФСОЮЗ В ВАШЕЙ ЖИЗНИ?

**Оксана ЦИМОШИНСКАЯ, председатель цехового комитета медслужбы «Кривбассжелез-рудкома», член профкома:**

– Первичная профсоюзная организация ПМГУ нашего предприятия – сплоченная команда квалифицированных, инициативных, ответственных профессионалов с отзывчивым сердцем, во главе которой – грамотный, опытный, знающий свое дело лидер. Для меня быть частью этого коллектива – за честь.

В моей жизни профсоюз сыграл одну из главных ролей. В профсоюзной работе, как активиста, меня привлекают стремление довести до конца начатое дело, помочь работникам решить возникшие проблемы, желание быть в центре событий, возможность иметь быстрый доступ к информации. А самое главное видеть, что работники нуждаются в профсоюзе, который поможет в любую минуту и разрешит любой вопрос.

На мой взгляд, профсоюз однозначно нужен! Его главная задача состоит в том, чтобы добиваться для людей труда нормальных условий работы, достойной заработной платы, социальных гарантий. В центре внимания профсоюза находятся все сферы жизни работников: социально-трудовые отношения, оздоровление, организация досуга и т.д. С одной стороны, это повседневная скрупулезная, возможно, не заметная на первый взгляд, работа: подготовка и заключение коллективного договора, осуществление общественного контроля за соблюдением трудового законодательства, участие в работе комиссий и т.д., с другой же – проведение мероприятий, выделяющихся из обыденности.

Учитывая непростую политическую, социально-экономическую ситуацию в стране, думаю, перед профсоюзом сейчас стоят очень серьезные цели и задачи, а впереди нас ждет достаточно много работы. Чтобы преодолеть трудности и оставаться непоколебимыми, мы должны быть едиными, ведь в единстве – наша сила!



**Сергей УЗЛОВ, главный специалист по вопросам социально-экономической, правовой защиты и трудовых отношений Криворожского городского комитета ПМГУ:**

– В советские времена часто можно было слышать выражение:

«Профсоюз – школа коммунизма». А мне кажется, правильно будет: «Профсоюз – школа жизни». Человек с профсоюзом от рождения до смерти, и в радости, и в горе. Всё это знаю не понаслышке, ведь до прихода на работу в городской комитет ПМГУ отработал 27 лет в «Кривбассшахтопроходке», более 18 лет председателем профкома треста.

Профсоюз в современных реалиях – это, в первую очередь, организация, с которой можно добиться справедливости. Основная цель профсоюза металлургов и горняков Украины – защита трудовых, социально-экономических прав и интересов членов профсоюза. Увидев, что профсоюзная работа меняется по сути, я в 2003 году поступил учиться в Академию труда и социальных отношений Федерации профсоюзов Украины. Хотел иметь знания по юриспруденции. Считаю это большим плюсом. Ведь этот шаг изменил и меня, и специфику моей профсоюзной работы.

Я могу много говорить о том, чему научил меня профсоюз: самообразованию, умению руководить, публично выступать, разбираться в людях, особой выдержке, состраданию... Есть ещё один важный момент. Благодаря профсоюзу, я нашел друзей. С некоторыми иду по жизни со времён работы в «Кривбассшахтопроходке».

Профсоюз металлургов и горняков Украины силен активными людьми, объединенными общими идеями, целями, интересами. Только в единстве – наша сила!

Мы сильны настолько,  
насколько мы едины,  
И слабы настолько,  
насколько разъединены!



**Григорий ПИЛИПЕНКО, заместитель председателя профкома СевГОКа, председатель контрольно-ревизионной комиссии Криворожской городской организации ПМГУ:**

– Пришел я в профсоюз в 2000 году и, в общем-то, случайно. Сейчас не мыслю себя вне профсоюза, вне профсоюзной жизни. Уже смотрю на события, происходящие в стране, сквозь призму профсоюзного работника. Радуюсь, когда мы добиваемся побед на профсоюзном поприще и огорчаюсь, когда что-то не получается. Главное, что я понял для себя – решать проблемы необходимо вместе, коллективно.

Не секрет, что количество членов профсоюза ежегодно сокращается. Тому виной как объективные, так и субъективные причины. Поэтому главная задача всех профсоюзных работников – сохранение членства в профсоюзе и вовлечение в его ряды новых членов. А для этого необходимо не сидеть в кабинетах, а идти в массы, быть доступным для людей. Душевная беседа с одним потенциальным членом профсоюза важнее лозунгов для масс.

В будущем нам, наверное, придется объединяться и укрупняться с другими профсоюзами для того, чтобы реально влиять на собственника в деле защиты интересов трудящихся. Во всяком случае, зарубежный опыт профсоюзного движения это подтверждает.



Продолжение темы — на странице 8



О К 25-ЛІТІЮ КРИВОРОЖСЬКОГО ГОРКОМА ПМГУ

## КАКУЮ РОЛЬ СЫГРАЛ ПРОФСОЮЗ В ВАШЕЙ ЖИЗНИ?

**Ольга САУЛЕНКО, председатель цехового комитета цеха подготовки производства ИнГОКа:**

– Главное в профсоюзной работе – это люди.



Они приходят со своими заботами, делятся бедами, спрашивают совета. Очень радуюсь, когда удается не только выслушать и понять, но и помочь, поддержать.

На Ингулецком комбинате тружусь 33 года, на общественной работе – больше 10 лет. Я очень желаю, чтобы наше предприятие процветало, а мои коллеги всегда были социально защищены. С гордостью могу сказать, что у нас очень хороший Коллективный договор предприятия.

Если бы в моей жизни не было ПМГУ, разве мне удалось бы реализовать заложенный мамой потенциал помогать людям? Конечно же, одной не под силу. Решаем проблемы трудящихся сообща, вместе с профсоюзным комитетом, с его председателем Анатолием Ивановичем Логачевым, двери которого всегда открыты для людей.

**Николай ДУТКО, председатель профкома студентов Автотранспортного колледжа КНУ, член горкома:**

– На профсоюзной работе я – с 1998 года. Почти 20 лет студенты меня выбирают председателем профкома. Ежедневно взаимодействуя с молодежью, мне удается держать руку на пульсе времени. Конечно же, больше стал понимать заботы и чаянья молодого поколения. Мне известны нужды членов профсоюза. Все свои усилия направляю для эффективного решения проблем студенчества. К слову, современная молодежь очень активна и напориста в отстаивании своих прав и интересов. Ребята часто обращаются в профсоюзный комитет и лично ко мне за консультативной помощью, за советом.



Профсоюз металлургов и горняков Украины однозначно сыграл роль в моем становлении как личности. Благодаря полученной информации на заседаниях, пленумах городского комитета, учебных семинарах (их постоянно для профактива организует горком ПМГУ), я стал разбираться во многих вопросах – как в сфере правовой защиты, так и психологии. Знания укрепили мой характер. К решению проблем членов ПМГУ всегда подхожу принципиально и уверенно. Придает сил осознание того, что ты не один, всегда можно рассчитывать на помощь специалистов и городского, и центрального комитетов профсоюза.

Я убежден: профсоюз нужен и рабочим, и студентам. Особенно в нынешнее время – беспорядка и хаоса. Верю в светлое будущее и ПМГУ, и Украины в целом.

О КОНКУРС ПРОФМАЙСТЕРНОСТИ

## Кривий Ріг – місто героїв

Сьомого квітня на базі приватного закладу «Центр професійної освіти і навчання» пройшов регіональний конкурс професійної майстерності з професії «Електромонтажник» на честь Героя Соціалістичної Праці Григорія Івановича Павленка. На захід в якості почесного гостя було запрошено сина видатного криворіжця – Володимира Павленка, заступника голови профспілкового комітету ПО ПМГУ Криворізького залізничного комбінату.

Другий рік поспіль цей конкурс збирає працівників підприємств, установ, організацій, а також учнів, студентів навчальних закладів Кривого Рогу різних ступенів акредитації та форм власності, які виконують електротехнічні види робіт або опановують знання та здобувають навички з професій електротехнічного спрямування. Його організаторами виступають: вищевказаний приватний заклад, електротехнічна компанія ТОВ «Ертанз» і ТОВ «НВК «Криворіжелектромонтаж».

Вітаючи присутніх заходу, директор «Центру професійної освіти і навчання» Андрій Семенов зазначив, що дуже важливим у процесі виховання молоді Кривбасу є орієнтація на кращі трудові здобутки видатних земляків. Зокрема, серед тих, на кого варто рівнятися – Герой Соціалістичної Праці Григорій Іванович Павленко.

Змагались електромонтажники у два етапи в номінаціях «Професіонали» та «Учні». Перший, теоретичний, етап



полягав у виявленні теоретичних знань з фаху шляхом тестування, а другий, практичний, для «Професіоналів» – у виявленні та усуненні неполадок у схемі запуску електродвигуна змінного струму, для «Учнів» – у збиранні схеми освітлення приміщення. Додатковим практичним завданням для претендентів на перемогу стало збирання схеми прохідного вимикача.

Вітаємо криворізьких хлопців – студента Політехнічного коледжу КНУ Іллю Климішина і учня Криворізького професійного гірничо-металургійного ліцею Генрі Дем'яновича, які достойно продемонстрували свої вміння в номінації «Учні». Лідер серед «Професіоналів» – ТОВ «Техноекспорт».

Олена КОЗАЧИНЬСКА.  
Фото Олега ГРЯЗНОВА.



## О РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

## РОБОТА Є! ЯК ЗАЦІКАВИТИ МОЛОДЬ?

Наразі оголошення про те, що підприємства гірничо-металургійного комплексу Кривбасу з достойним соціальним пакетом для трудівників потребують робочих рук, криворіжці бачать не тільки в Засобах масової інформації, а й на вулицях міста, зокрема, на біг-бордах. Через масовий виїзд криворіжців, часто – бригадами, на заробітки до сусідніх Польщі, Росії (і не тільки) кадрові питання в промисловій галузі стоїть дуже гостро.

Якщо раніше роботодавці, прощаючись з працівником, говорили: «Ідіть – шукайте іншу роботу! За парканом багато бажаючих прийти на ваше місце», зараз риторика інша. Тепер роботодавці переймаються питанням: «Де взяти кваліфікованого робітника, який бажає і зможе за станом здоров'я працювати в кар'єрі, шахті, на металургійному виробництві?» Відповідь, нібито, очевидна: на зміну досвідченим промисловцям має прийти молодь. Але...

## Старшокласники бачать себе економістами, юристами

За словами заступника начальника відділу активної підтримки безробітних Криворізького міськрайонного центру зайнятості Наталі Мількевич, з якою ми познайомилися 5 квітня у Криворізькому професійному гірничо-металургійному ліцеї (у День відкритих дверей), 80 відсотків анкетованих старшокласників бачать себе економістами, юристами, та ким завгодно, тільки не гірниками і металургами. І це – в промисловому серці України! Гірко усвідомлювати, але держава все зробила для того, аби знівельювати престижність праці шахтаря, гірника, металурга. Хто ж завтра буде зміцнювати економіку рідної країни?

Надія – на заклади профтехосвіти,

які, кинуті напризволяще державою, ледве виживають, але не втомлюються пропагувати серед молодого покоління робітничі спеціальності. За це педагогічним працівникам-ентузіастам – респект!

## День відкритих дверей

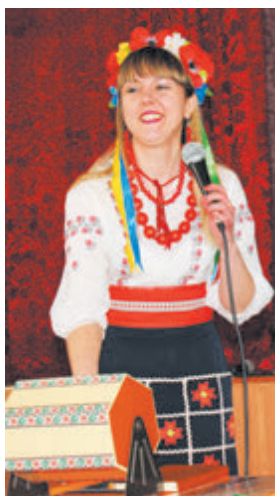
У День відкритих дверей представники колективу Криворізького професійного гірничо-металургійного ліцею бажали всіма методами «достукатися» до школярів Кривого Рогу. Намагалися пояснити хлопцям і дівчатам, що з професіями проходника, електрослюсаря (слюсаря) чергового та з ремонту устаткування, електрозварника, стропальника, слюсаря з ремонту автомобілів, електромонтера з обслуговування та ремонту електроустаткування, машиніста електровоза, машиніста скреперної лебідки, машиніста навантажувально-доставочної машини вони ніде не пропадуть. Бо це ті спеціальності, які стовідсотково будуть годувати їх та їхні сім'ї. Правоту профтехосвітян підтвердила і провідний інженер «АрселорМіттал Кривий Ріг» Яна Су-



ворова. Спеціаліст розповіла, що з кадровою проблемою зіштовхнувся і флагман гірничо-металургійної галузі.

## Не хлібом єдиним

Працівники Криворізького професійного гірничо-металургійного



ліцею ознайомили школярів 9-х класів з матеріально-технічною базою навчального закладу. Хлопцям і дівчатам, які розмірковують про свій професійний вибір, показали майстерні: електромонтажну, зварювальну; гірничий навчальний тренувальний полігон, скреперне відділення. Потім запропонували взяти участь у відкритому чемпіонаті з настільного тенісу. (До речі, зараз у КПГМЛ здо-

бувають професійно-технічну освіту 400 учнів, що майже на 40 % менше від планової кількості).

Цього дня в ліцеї гостям були посправжньому раді. «Ми хочемо продемонструвати молоді всі переваги навчання саме тут. У нашому ліцеї – сильні і креативні педагоги, які велику увагу також приділяють творчому дозвіл्लю учнів», – сказав профспілковий лідер ліцею, майстер виробничого навчання Василь Цегельський.

Усіх, хто завітав до гірничо-металургійного ліцею у День відкритих дверей, пригостили чаєм, кожний мав реальний шанс стати переможцем у лотереї (пощастило учням СШ №10). Також підняв настрій присутнім концерт, підготовлений силами ліцеїстів.

Хочеться вірити, що більшість з тих дітей, які 5 квітня побували в КПГМЛ, знову тут зустрінуться вже 1 вересня.

Оксана ШАХМОТЬ, фото автора.





О ПЕРШІ І В НАВЧАННІ, І В СПОРТІ

## «МИ ПИЩАЄМОСЯ НАШИМИ СТУДЕНТАМИ»

З такими словами до редакції газети завітала Любов Зайченко, голова профспілкового комітету студентів ПО ПМГУ Гірничо-електромеханічного коледжу Криворізького національного університету. Любов Григорівна побажала поділитися інформацією про спортивні успіхи молоді «на весь Кривий Ріг». Викладач суспільних дисциплін цього навчального закладу Олександр Горбуля підготував статтю.

Студенти Гірничо-електромеханічного коледжу показують високі результати не лише в навчанні. Наполегливо та ретельно опановуючи обрану професію, значну увагу, за порадою дорослих, приділяють і спорту. Так, лише в поточному році студенти коледжу під керівництвом досвідчених тренерів-викладачів (Станіслава Довженка, Олександрів Івченко, Ірини Кесіль, Петра Дуця та Миколи Пухиря) досягли високих успіхів як в

30 березня у Кам'янську відбулись обласні змагання з настільного тенісу. Лідер міських змагань – команда Криворізького гірничо-електромеханічного коледжу, яку представляли Аліна Несміян та Євген Масько, знову здобула впевнену перемогу.

4 квітня в парку імені Богдана Хмельницького пройшов легкоатлетичний крос. Там теж наша молодь проявила себе якнайкраще. 12 представників коледжу вийшли переможцями (у суперниках були 12 команд). А студент групи ЕРГО - 14 1/9 Віктор Орішак став абсолютним чемпіоном на дистанції 1000 метрів, обійшовши всіх суперників.

Як запевнили тренери-викладачі



жу виборола III місце. У нинішньому ж спортсмени ГЕМК планують покращити результат.

Як повідомила профспілковий лідер студентів Любов Зайченко, уже стало доброю традицією наприкінці навчального року заохочувати преміями кращих спортсменів коледжу. Профком не змінюватиме традицію і цього року. «Ми завжди підтримуємо студентів, які працюють на авторитет рідного навчального закладу», – сказала Любов Григорівна.

**Олександр ГОРБУЛЯ.**  
Фото надано автором.



індивідуальних, так і командних змаганнях.

22-23 лютого на міських змаганнях з плавання серед вузів I-II ступенів акредитації в запеклій боротьбі команда хлопців коледжу посіла третє місце.

13-17 березня на міській спартакіаді волейбольна команда хлопців здобула перемогу. 20-21 березня наші студенти захищали кольори Кривого Рогу на обласних змаганнях. Проявивши наполегливість, підтвердили свій авторитет. Увійшли до трійки лідерів.

коледжу, активна молодь не починає на лаврах – уже готується до нових змагань. Зокрема, до щорічної легкоатлетичної естафети на призи газети «Червоний гірник». Минулого року команда колед-



О ПІДСУМКИ МІСЬКОЇ СПАРТАКІАДИ

### КОЖЕН БАЖАВ ПЕРЕМОГТИ

Робітнича спартакіада серед збірних команд крупних промислових підприємств Кривбасу, яка традиційно проходить за підтримки міського комітету ПМГУ, майже 3 місяці тримала в напрузі фізкультурників і спортсменів «АрселорМіттал Кривий Ріг», Криворізького залізничного комбінату, Південного, Північного, Інгулецького, Центрального гірничо-збагачувальних комбінатів.

З 17 лютого по 15 квітня трудівники підприємств ГМК

демонстрували силу, вправність та велике бажання перемогти в 11 видах спорту.

За інформацією голови Криворізької міської ради ФСТ «Україна» Тетяни Кириченко, боротьба за лідерство була запеклою. Беззаперечний лідер спартакіади – збірна «АрселорМіттал Кривий Ріг». Вітаємо! «Срібло» – у Південного ГЗК, «бронза» – у Центрального ГЗК. Лише одного очка не вистачило команді Інгулецького ГЗК, щоб увійти в трійку лідерів. Інгульчани будуть відзначені кубком за волю до перемоги.

Наш кор.



## ○ ВИРТУАЛЬНЫЕ ИГРЫ

## Борьба... с мышкой в руках

Впервые на Северном ГОКе состоялись киберсоревнования. За звание лучшего спортсмена-геймера сразились работники 13 команд структурных подразделений комбината.

«CYBER STRIKE 5X5» – такое название у первого турнира по киберспорту, который организовали дирекция и комиссия по работе с молодежью профкома ПО ПМГУ Северного ГОКа.

После жеребьевки определились с командами-соперниками: играли попарно на вылет – по олимпийской системе. Для участников организовали прямую трансляцию.

По итогу, в финал вышли

две лучшие команды – ГТЦ-1 и РОФ-1. В бескомпромиссной борьбе и определился победитель – сборная команда первого горнотранспортного цеха. Второе место, соответственно, за РОФ-1. Замыкает тройку лидеров ЦСП.

Команда-победитель получила в качестве приза сертификат на игру в пейнтбол, а призеры, занявшие II и III места, – игру в боулинг.

– Турнир замечательный,



надеюсь, не последний, ведь хочется сразиться снова, – делится впечатлениями капитан команды ГТЦ-1 Максим Печерский. – Нам помогли выиграть слаженность ребят и сыгранность – играем вместе уже 12 лет. Выработали свою тактику. Самое главное – уметь правильно расставить игроков по точкам. А еще киберспортсмены должны быть усидчивыми, иметь волю к победе. И хотя киберспорт к физическим качествам человека не так требователен, все же в плохой физической форме и реакция чуть медленнее, и не так точны действия. Нам поддерживать форму помогают работа и занятия в тренажерном зале.

– Спасибо организаторам турнира, – добавил Роман Тимофеев, игрок команды РОФ-1. – Получили массу эмоций, позитива и море хорошего настроения. Хочу отметить и высокий уровень организации, ведь без специального оборудования тоже не обойтись. Мощный компьютер, правильная мышь, клавиатура, наушники и даже кресло – все это должно быть удобным. Все-таки сидеть нужно несколько часов подряд. Есть пожелание проводить чаще такие состязания. Тут и новых единомышленников встретить можно и, конечно, достойных соперников.

Светлана РОМАНЕНКО.  
Фото Павла ТРЕТЬЯКОВА.



## ○ ЭТО ВАЖНО

## Куда уходит жизненная энергия

Каждую секунду человек делает выбор, принимает множество разных решений, из которых состоит вся наша жизнь. Не все решения – осознанные и не все, к сожалению, на пользу.

### МЫ ТЕРЯЕМ СИЛЫ, КОГДА...

- ◆ говорим «да», в то время, как хотелось сказать «нет»;
- ◆ не отдыхаем;
- ◆ обижаемся, вместо того, чтобы попросить человека о том, что нам нужно;
- ◆ занимаемся не своим делом;
- ◆ проводим время с челове-

ком, который много говорит о негативе;

- ◆ сплетничаем;
- ◆ работаем на неинтересной, надоевшей работе;
- ◆ живем со страхами;
- ◆ ждем, что кто-то за нас изменит нашу жизнь;
- ◆ считаем себя неудачливыми.

### МЫ НАБИРАЕМ СИЛУ, КОГДА...

- ◆ знакомимся с яркими личностями;
- ◆ получаем новые знания;
- ◆ путешествуем;
- ◆ преодолеваем свои страхи;
- ◆ занимаемся творчеством;
- ◆ общаемся с людьми, которые нас поддерживают и верят в нас;
- ◆ укрепляем свое тело (спорт, массаж, баня);
- ◆ говорим «нет», когда хочется сказать «нет», и говорим «да», когда хочется сказать «да».



По материалам интернет-изданий.

Під знаком

РУДИ І МЕТАЛУ

РЕДАКТОР – Оксана ШАХМОТЬ

Номер зверстаній Людмилаю ВЕРЬОВКОЮ

Видання Криворізької міської організації профспілки металургів і гірників України  
Адреса редакції: 50101, м. Кривий Ріг, пр. Металургів, 36-а.

Телефон редактора 92-27-93.  
e-mail: pidznakom@mail.ru

Свідоцтво про реєстрацію ДП № 1025 від 3 березня 2003 року  
Газета віддрукована в друкарні «СПРЕС», м. Кривий Ріг  
вул. Окружна, 12, тел. 404-35-88. Свідоцтво про реєстрацію  
Держкомтелерадіо України ДК № 2794 від 19.03.2007 р.  
За якість друку газети відповідальність несе друкарня.  
1 друк. аркуш, формат А4, обсяг 12 стор.  
Наклад 1900, зам. 210.



## О ВЕТЕРАНСЬКА ГВАРДІЯ

## «Весь Кривбас обійшов під землею»

Георгій Устінов прийшов на зустріч з журналістом, як на свято. Особливий настрою ветерана відчувався з перших хвилин знайомства. Георгій Олександрович з достоїнством тримав у руках свій профспілковий квиток, у якому все сказано про його власника: рік народження – 1931, рік вступу до професійної спілки – 1947.

**– Георгію Олександровичу, пам'ятаєте, як стали членом профспілки?**

– Народився я в Хібіногорську Мурманської області. Здобувати професійну освіту вирішив після 7-го класу середньої школи. Учився в технікумі на Кольському півострові (факультет «Розробка рудних покладів»). До професійної спілки вступив ще будучи студентом першого курсу. І так сталося, що з профспілкою йшов по життю...

**– До Кривого Рогу потрапили за розподілом?**

– Так. Це було в 1951-му. Працював гірничим майстром на шахті імені Валляка рудоуправління іменні Ілліча. Дізнавшись, що в Кривому Розі є гірничорудний інститут, відразу подав документи на вечірнє відділення. Через два роки став працювати диспетчером у виробничому відділі РУ. Згодом запросили на посаду майстра виробничого навчання групи гірників у новоствореному Технічному училищі. Шкода, але училище функціонувало не довго – відпала нагальна потреба в дворічній підготовці майстрів і механіків для шахт. Далі я перейшов на «Гігант», де 5 років трудився гірничим майстром.

**– З 1961 року в Вашій біографії з'явилася профспілкова сторінка. Ви стали технічним інспектором праці Центрального комітету профспілки робітників металургійної промисловості...**

– ...А через 6 років уже старшим інспектором праці. Загалом у системі нашої профспілки відпрацював 40 літ. Курирував будівництво Центрального ГЗК, Криворізького центрального рудоремонтного заводу, горизонтів на шахтах Кривбасу. Наша служба не тільки контролювала техніку безпеки на підприємствах, а й дотримання на робочих місцях положень Кодексу законів про працю. Функція профспілки завжди була захисною. Розглядали різні скарги трудівників. Брали участь у розслідуваннях нещасних випадків на виробництві.



Коли було потрібно, наполягали на перерозслідуванні.

Доводилося захищати потерпілих. Коли відстоював справедливість, не обходилося без суперечок, дискусій з начальством, чиновниками різних рангів. Я завжди принципово підходив до вирішення всіх питань, пов'язаних з безпекою виробництва, професійними захворюваннями тощо. Інакше люди б не поважали...

**– Як тісно Ви працювали з профкомами підприємств?**

– Слід сказати, що я був членом Криворізького міськкому профспілки робітників металургійної

підприємствах Кривбасу. Завжди тісно співпрацював з профкомами підприємств ГМК, надавав і практичну, і методичну допомогу. При обстеженні підприємств також тримав зв'язок зі старшими громадськими інспекторами, цікавився їхньою роботою, строго поведився з тими керівниками, які не дослухалися до пропозицій активістів.

**– Що вважаєте найбільшою удачею в житті?**

– Те, що все моє життя було пов'язано з профспілкою, те, що потрапив у технічну інспекцію праці і не зрадив їй. Час від часу надходили пропозиції перейти на підприємство або на викладацьку роботу...

**– З яким девізом ідете по життю?**

– Не шкодуй про прожиті! У мене була улюблена робота, на якій, бувало, «безвилазно» сидів, завдяки якій весь Кривбас обійшов під землею, об'їздив більшість гірничорудних комбінатів Радянського Союзу. За моєї участі у 80-х роках в РУ імені Кірова була впроваджена низка винаходів і раціоналізаторських пропозицій щодо механізації трудомісткої і ручної праці. Нашою інспекцією чимало зроблено для попередження виробничого травматизму, покращення виробничого побуту, підвищення знань трудівників у питаннях охорони праці. Спробував себе і педагогом. Кілька років викладав на вечірніх відділеннях у гірничорудному інституті, учив шахтарів питанням охорони праці в УКК рудників. З сім'єю теж пощастило. У мене дві хороші доньки Валентина і Олена. Не забувають про мене, піклуються. Пишаюся своєю внучкою Катериною – вона юрист.

**– Що допомагає триматися в формі?**

– Життєлюбство! Багато читаю, треную мозок кросвордами. Не втрачаю зв'язок з ПМГУ, вдячний, що молоді колеги не забувають про нас, ветеранів. Бажаю Криворізькому міськкому ПМГУ ще довгі-довгі роки залишатися для криворізьких гірників і металургів надійною опорою, а ще – зберегти профспілковий дух братерства.

Оксана ШАХМОТЬ.  
Фото Олега ГРЯЗНОВА.

